

Canvi Climàtic: Europa es desperta, Àfrica i Àsia pateixen

Les societats que no han experimentat els efectes més extrems del canvi climàtic estan començant a presenciar com l'arribada de la primavera es retarda i l'estiu s'estén. A moltes ciutats europees, la neu ha tornat a fer acte de presència, mentre que les plantes es troben perplexes davant d'aquests canvis inusuals.

Les temperatures rècord sense precedents a Espanya el 2022, considerat l'any més calorós mai registrat, han resultat en més de 350 víctimes mortals a causa de cops de calor i deshidratació. La ciutat de Madrid ha pujat la seva temperatura mitjana en 1,75 graus centígrads en la dècada 2011-2020, la mateixa quantitat que es va incrementar durant 30 anys, entre 1891-1920.

Tot i que molts ciutadans van aconseguir gaudir de la seva escapada a països estiuencs veïns, aquests no estan tan lluny de la situació local. Les famoses destinacions turístiques europees com Espanya, Grècia, Itàlia i Portugal, han estat exposades als severos impactes ambientals, que han estat àmpliament divulgats a les nostres notícies

instigant-nos a prendre consciència de la situació.

Per exemple, a l'agost, un incendi forestal a la regió nord-oriental d'Evros, Grècia, catalogat com el més gran de la història de la Unió Europea, va causar la mort de 26 persones. Poc després, la tempesta "Daniel" va afectar greument la plana central de Tessàlia, cobrant almenys 17 vides abans d'avançar cap a Líbia. Les intenses pluges van causar greus inundacions, transformant els carrers en perillosos rius, enfonsant edificis i ponts, i submergint pobles sencers. Els incendis forestals van devastar 378.381 hectàrees de terra a Grècia, mentre que les inundacions van provocar la pèrdua de 110.000 animals de granja i van afectar una quarta part de la producció agrícola del país.

Itàlia també ha patit un augment dràstic del 135% en fenòmens meteorològics extrems en els primers cinc mesos del 2023, amb un total de 122 esdeveniments climàtics, incloent inundacions devastadores i llargues sequeres que han afectat tot el país. Les

inundacions, causades en la seva majoria per pluges torrencials, han estat els esdeveniments més freqüents, amb un augment del 87,5% en comparació amb el mateix període de l'any anterior. Això ha afectat especialment la regió d'Emília Romanha, situada al nord d'Itàlia, on intenses precipitacions van desbordar els rius i van forçar l'evacuació de 13.000 residents amb 15 morts.

A Portugal, les onades de calor van ser encara més intenses que a Espanya, i durant el mes d'agost es va desencadenar un devastador incendi a Odemira, situat al sud del país. Aquest incendi va arrasar amb 8.400 hectàrees de terra, va forçar l'evacuació gairebé 1.500 persones i l'assistència a una cinquantena de persones.

Les repercussions del canvi climàtic estan tenint un impacte palpable a les nostres vides. No obstant això, és innegable que la majoria dels ciutadans europeus puguin gaudir de les costes i mars, malgrat que les conseqüències s'estiguin tornant més greus. Van sorgir preocupacions relacionades amb l'estabilitat econòmica, les pèrdues en l'agricultura i el sector turístic. A més, s'estan observant tendències emergents, com la transformació del turisme europeu, amb un

augment de la demanda en destinacions d'estiu al nord i primavera al sud.

Tot i els desafiaments que enfronten els països europeus veïns, no existeixen obstacles insuperables. La combinació de recursos financers i la capacitat dels governs per abordar els efectes perjudicials del canvi climàtic és una eina valuosa. És un fet que, com en totes les àrees de la vida, l'impacte del canvi climàtic no es distribueix de manera uniforme. És crucial reconèixer que les conseqüències més greus recauen de manera desproporcionada en segments de la societat amb menys recursos i oportunitats.

A més, és important destacar que les responsabilitats no són iguals per a tothom. La Unió Europea es troba entre els set principals emissors de gasos d'efecte hivernacle el 2020, juntament amb la Xina, els Estats Units, l'Índia, Indonèsia, Rússia i Brasil. Tot i que tots han de prendre mesures, aquells que contribueixen de manera més significativa al problema tenen una responsabilitat primordial en la presa de mesures decisives.

L'Organització de les Nacions Unides (ONU) compta amb les eines diplomàtiques necessàries per exercir pressió sobre els estats membres i fomentar una major cooperació.

No obstant això, s'observa amb preocupació que l'ONU sovint avança en aspectes administratius sense aconseguir un avanç polític significatiu. El problema rau en què l'acció real resulta insuficient quan és necessària.

Tot i això, hem de reconèixer que aquest no és un problema intrínsec de la institució en sí mateixa, ja que l'èxit dels projectes de l'ONU depèn en última instància de la voluntat dels Estats membres per a prendre mesures concretes i promoure la cooperació. La responsabilitat recau en mans dels mateixos per impulsar l'acció efectiva en la lluita contra el canvi climàtic.

A continuació, agafarem els exemples més dràstics i ampliarem la perspectiva del que està succeint a Europa per dirigir la nostra atenció cap al patiment d'Àfrica i Àsia davant del canvi climàtic. Més endavant, examinarem alguns dels esdeveniments més impactants que aquests continents han experimentat en el transcurs dels últims anys.

En relació a l'Àfrica, un informe emès per l'Organització Meteorològica Mundial (OMM) el setembre de 2022 assenyala que l'any 2021 va ocupar el tercer lloc com el més càlid registrat. Aquest informe confirma una

disminució en la productivitat agrícola a la regió, amb una reducció del 34% des de 1961, la qual és més pronunciada que en qualsevol altra part del món. Es preveu que per a l'any 2030, les crisis relacionades amb l'aigua afectaran aproximadament 250 milions de persones i podrien desplaçar fins a 700 milions d'individus.

Prenent l'exemple de la regió africana de Sudan del Sud, les temperatures estan augmentant a un ritme dues vegades i mitja major que la mitjana global. Les comunitats que a la vegada han de fer lluitar contra la intensitat de problemes polítics des de la independència de Sudan el 2011, han de fer front també a la fam i les inundacions que destrueixen qualsevol intent de progrés agrícola. Segons l'Oficina de l'ONU per a la Coordinació d'Assumptes Humanitaris, més de 835.000 persones s'han vist afectades per les inundacions que han fet que els nens ja no puguin anar caminant a l'escola on els seus pares han de ser capaços de pagar canoes amb un preu entre els 0,50 i 0,90 dòlars (una xifra que la majoria de les famílies no es poden permetre). L'Agència de l'ONU per als Refugiats (ACNUR) ha subministrat làmines de plàstic, aixades, pales i sacs de sorra amb l'objectiu de reforçar les defenses contra les inundacions de les comunitats afectades. A

més, està proporcionant suport a les famílies desplaçades en llocs com Malakal i altres ciutats que s'han vist afectades per les inundacions. Tot i així, la prestació d'ajuda humanitària s'enfronta a obstacles significatius, ja que les vies d'accés estan inundades o destruïdes per les aigües, i les pistes d'aterratge estan sota l'aigua. A Sudan del Sud les precipitacions persisteixen i els esforços internacionals per afrontar el que està succeint no són suficients ni a curt ni a llarg termini.

I aquest és només l'exemple d'un país, a la llista dels països africans més afectats se sumen altres nacions. Madagascar i Txad també es veuen assolats per inundacions extremes que desplacen a milers de persones

i destrueixen els seus recursos naturals. Etiòpia i Somàlia, en canvi, pateixen sequeres interminables que desencadenen problemes de fam. Nigèria enfronta la pèrdua de collites a causa de tempestes extremes, mentre que la República Centreafricana lluita contra malalties transmiseses per la falta d'aigua potable. Aquests exemples il·lustren breument la magnitud de l'impacte del canvi climàtic a Àfrica, subratllant la pressa necessitat d'una acció global per mitigar els seus efectes i proporcionar suport a aquestes nacions vulnerables.

Tot i així, Àfrica no és l'únic continent a la llista dels més afectats. L'any 2022, Àsia va experimentar un total de 81 incidents relacionats amb condicions meteorològiques i climàtiques, dels quals més del 83% estaven

relacionats amb inundacions i tempestes. Com a resultat d'aquests esdeveniments, més de 5.000 individus van perdre la vida i més de 50 milions de persones es van veure directament afectades.

L'espectre del canvi climàtic plana ominosament sobre la vida de milions de nens al sud d'Àsia, amb Bangla Desh al capdavant d'aquesta crisi. El país asiàtic ha patit més de 185 esdeveniments climàtics adversos durant els darrers 20 anys. El 75 % del país està tècnicament submergit i, per tant, qualsevol pujada del nivell del mar afecta severament la habitabilitat de Bangla Desh. Sequeres, inundacions i la implacable erosió de rius han deixat innumerables nens a la regió sense llar, malnodrits, mancats d'atenció mèdica essencial i aigua potable segura, i tràgicament, molts han estat expulsats de l'escola. Bangla Desh, un país caracteritzat pel seu delta fèrtil i la seva intricada xarxa de rius, s'enfronta a un dilema únic, ja que l'erosió impulsada per les inundacions i la manca de terres per a la reubicació estan obligant a moltes famílies abans rurals a refugiar-se en barris marginals urbans abarrotats. La demografia jove de la nació, on els nens constitueixen aproximadament el 40% d'una població que supera els 160 milions d'habitants, suporta una càrrega desproporcionadament pesada

en aquesta migració. El implacable control del canvi climàtic sobre el sud d'Àsia projecta una ombra aterradora sobre el futur dels seus nens, la qual cosa justifica una atenció i acció globals immediates.

L'impacte devastador del canvi climàtic a Àsia es fa evident a través d'exemples palpables. Altres casos que també il·lustren aquest impacte no està tan allunyada de la situació de Bangladesh. A Pakistan, les inundacions van afectar gairebé 33 milions de persones, van danyar 4,4 milions d'acres de terres agrícoles i van provocar la pèrdua de 800.000 caps de bestiar. A Síria, una dècada de guerra combinada amb sequeres i un terratrèmol el febrer del 2023 han convertit el país en un dels més afectats per les crisis climàtiques. Mentrestant, a l'Afganistan, el retorn al poder del règim talibà ha portat a la desaparició de l'ajuda internacional en un moment en què el país ja s'enfrontava a tres anys de sequera i inundacions.

En el passat, els problemes d'altres parts del món es percebien com a aliens i llunyans. Avui en dia, s'han convertit en problemes que transcendeixen fronteres. Actualment, el canvi climàtic no és una mera especulació científica o un tema polític discutible; és una

realitat palesa que afecta a tots els racons del nostre planeta. Europa, que abans es considerava relativament immune als extrems climàtics, ara s'enfronta a ones de calor, inundacions i fenòmens meteorològics inusuals que causen estralls a la vida quotidiana i amenacen la seva estabilitat econòmica i ambiental.

Hem permès que les generacions anteriors ignorin deliberadament les conseqüències de les seves accions. Avui, gaudim dels beneficis de la interconnectivitat i de l'accés a eines i tecnologies que tenen el poder de destruir el món, així com de reparar-lo. Els impactes del canvi climàtic a Europa són inquietants, però encara més alarmants són les conseqüències que s'estan desencadenant a Àfrica i Àsia. Els països més vulnerables i menys responsables de la crisi climàtica estan suportant una càrrega desproporcionada de sofriment humà

i desastres naturals. Des de la pèrdua de cultius i la fam a Sudàfrica del Sud fins a les inundacions devastadores a Bangla Desh i Pakistan, la magnitud de la devastació és aclaparadora.

La inacció davant del canvi climàtic ja no és una opció. Els governs, les institucions internacionals i les nacions més desenvolupades tenen una responsabilitat ineludible de prendre mesures concretes i decisives per reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle i ajudar les nacions més vulnerables a adaptar-se als canvis inevitables. El camí cap a un futur més sostenible i equitatiu exigeix una cooperació global sense precedents i un enfocament en la justícia climàtica.

Olivia Saraco
ESADE
Global Governance

Bibliografia:

- Welle, D. (2023, 28 septiembre). Rescatan a miles en Grecia por nuevas inundaciones. dw.com. <https://www.dw.com/es/rescatan-a-miles-de-personas-en-grecia-atrapadas-por-las-nuevas-inundaciones/a-66948428>
- Liakos, C., & Edwards, C. (2023, 7 septiembre). More than 800 rescued after extreme flooding in Greece turns villages into lakes. CNN. <https://edition.cnn.com/2023/09/07/europe/greece-floods-storm-rescue-climate-intl/index.html>
- EFEverde, R. (2023). Crisis climática. Comienza la transformación del turismo en Europa: verano en el norte y primavera en el sur. EFEverde. <https://efeverde.com/crisis-climatica-comienza-la-transformacion-del-turismo-en-europa-verano-en-el-norte-y-primavera-en-el-sur/>
- Ramos, A. (2023). Italia se sofoca bajo la ola de calor mortal «Cerberus» que podría romper los récords de temperatura en Europa. CNN. <https://cnnespanol.cnn.com/2023/07/12/italia-ola-de-calor-mortal-cerberus-record-trax/>
- Euronews. (2023, 14 septiembre). Libia, Grecia, Brasil: las tormentas provocadas por el cambio climático causan inundaciones catastróficas en todo el mundo. euronews. <https://es.euronews.com/green/2023/09/14/libia-grecia-brasil-las-tormentas-provocadas-por-el-cambio-climatico-causan-inundaciones-c>
- Elton, C. (2023, 19 septiembre). El primer ministro griego afirma que el país está librando una «guerra» contra el cambio climático tras un verano de incendios e inundaciones. euronews. <https://es.euronews.com/green/2023/09/19/el-primer-ministro-griego-afirma-que-el-pais-esta-librando-una-guerra-contra-el-cambio-clip>
- Swissinfo.Ch. (2023, 5 junio). Los fenómenos climáticos extremos suben un 135 % en Italia en 2023, según Legambiente. SWI swissinfo.ch. [https://www.swissinfo.ch/spa/italia-clima_lossenfenomenosclimaticosextremossubenun135---enitaliaen2023--segunlegambiente/48567312#:~:text=Roma%2C%20jun%20\(EFE\),hoy%20la%20asociaci%C3%B3n%20ambientalista%20Legambiente](https://www.swissinfo.ch/spa/italia-clima_lossenfenomenosclimaticosextremossubenun135---enitaliaen2023--segunlegambiente/48567312#:~:text=Roma%2C%20jun%20(EFE),hoy%20la%20asociaci%C3%B3n%20ambientalista%20Legambiente)
- United Nations. (s. f.). ¿Qué es el cambio climático? | Naciones Unidas. <https://www.un.org/es/climatechange/what-is-climate-change>
- El número de niños y niñas desplazados en el África Subsahariana por crisis climáticas se duplicó hasta un nivel récord en 2022. (2023, 4 septiembre). Save the Children. <https://www.savethechildren.es/notasprensa/el-numero-de-ninos-y-ninas-desplazados-en-el-africa-subsahariana-por-crisis-climaticas#:~:text=Segun%20el%20an%C3%A1lisis%20de%20datos,por%20crisis%20similares%20en%202021>

- Europa Press. (s. f.). La cifra de niños desplazados en África Subsahariana en 2022 por la crisis climática casi duplica la de 2021. europapress.es. <https://www.europapress.es/internacional/noticia-cifra-ninos-desplazados-africa-subsaariana-2022-crisis-climatica-casi-duplica-2021-20230904010251.html>
- Fangak, B. G. F. N. E. O. (2023, 18 enero). La población de Sudán del Sur lucha contra inundaciones sin precedentes en medio del rápido cambio climático. ACNUR. <https://www.acnur.org/noticias/stories/la-poblacion-de-sudan-del-sur-lucha-contra-inundaciones-sin-precedentes-en-medio>
- Hernández, B., Hernández, B., & Hernández, B. (2022, 7 enero). El sur de Madagascar se convierte en la zona cero de la hambruna por el cambio climático. El País. <https://elpais.com/planeta-futuro/2022-01-07/el-sur-de-madagascar-se-convierte-en-la-zona-cero-de-la-hambruna-por-el-cambio-climatico.html>
- Los impactos del cambio climático se intensifican en Asia. (2023, 27 julio). Organización Meteorológica Mundial. <https://public.wmo.int/es/media/comunicados-de-prensa/los-impactos-del-cambio-clim%C3%A1tico-se-intensifican-en-asia>
- Climate disasters drive Bangladesh children from classrooms to work. (2022, 11 mayo). <https://www.preventionweb.net/news/climate-disasters-drive-bangladesh-children-classrooms-work#:~:text=Droughts%2C%20floods%20and%20river%20erosion,of%20school%2C%20UNICEF%20officials%20said.>
- Iberdrola. (2020). Países más afectados por el cambio climático. Iberdrola. <https://www.iberdrola.com/sostenibilidad/paises-mas-afectados-cambio-climatico>
- Efe. (2023, 9 agosto). Portugal controla el fuego en el sur del país tras arrasar 8.400 hectáreas. heraldo.es. <https://www.heraldo.es/noticias/internacional/2023/08/09/portugal-controla-fuego-sur-pais-tras-arrasar-hectareas-1670768.html>
- Columbia University Press. (2017, 22 febrero). Columbia University Press. <https://cup.columbia.edu/book/game-theory-and-climate-change/9780231184649#:~:text=Game%20Theory%20and%20Climate%20Change%20develops%20a%20conceptual%20framework%20with,practical%20analyses%20of%20international%20negotiations.>

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Novembre 2023

Publicat per:

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors.
